

חלון פרק שביעי עירובין

[א] שלש מינות הללו משוללי הכנה למחד וע' במקוים כלי שרת ועי' במלכות הפיסט גירושלמי הלכה ו' יסוד נכון על זה [ובש"ס] דפוס ווינאיא משנת רפ"ח ודפוסו שולחני משנת רפ"ב [ב] עניי גיב מ"מ ח"מ פי' לט ע"ק קמב ע"ג [ג] [לנקט פ"א:] ד' בקיד שיעורו, [במדר המשנה ופ"י הרמב"ם הגיר' להאמט שבת לכל אחד ואחד] [לעיל מ"ו:] ג' גיר' ירושלמי וירי"ף [ל"ג] [ח] [לנקט פ"א:] [ב] ועליו: [ה] [לנקט פ"א:] [ג] [במדר והקמט הגיר' חלופי ע"י מ"מ ד"ה בכר,] [ד] [ע"א] [מ"ט ד"ה ט"ז] [ה] ר"ש [מ] גמ"א נוסף: אחרי כן, [ו] ע"י מוס' סוכה ל"א ד"ה [כ] [ע"א] [ח] [דף ת"א].

שאינו התם דאיבא מחיבה. פ"ת דין הוא דכופין אותו לעשות לחי וקורה דמהני מחיבות להמיר לטלטל צמחו אע"פ שנעשו בעל כרחו של אדם^א ולא דמי לעירוב דצין הוה משום דירה וצין משום קנין אין לו להועיל בעל כרחו של אדם^ב וצונקטוס לא פירש כן וצפריס דגרס שאני התם דליכא מחיבות יש לפרש כן כדי ליכא מחיבות דאסור לטלטל צמחו^ג. דין הוא שנוכח אותו לעשות תקנה להמיר לטלטל^ד אבל אין לנו לכופו לעשות תקנה לטלטל מן הצמים ומן החצירות לתוכו^ה: **אב"ד** קורה כתותי מכתת שיעוריה. אע"ג דלחי נמי צני שיעור גובה^ו וגם רוחב משהו מיהא צני מכל מקום כיון דלא צני אלא שיעור וז"ל לא לעשות תקנה להמיר לטלטל לחי אסורא פירש לחי אס היה מדקב הצמחים כותל הוא לחי וצלבד שלא יהו ניטלות צרות^ז ואין להקשות מהא^ח דפסלין לולב של אשירה אפילו צ"ט שני דמשמע דכמאן דלימיה דמי דגבי לולב של מלוא הסמינו וז"ל דמכשירין לעיל^ט סולא של אשירה אע"פ דצני רכז ד' ולא אמר מכתת שיעורא כמו קורה ואור"י דהתם חשיב פתח כיון דחיי עלייה אי לאו אסורא דאשירה^י אבל קורה הלכיו חכמים שיעורא של חצירות^{יא}:

הגהות הב"ח

[א] הנהו דליכא מחיבות איתמר רב חייה בר אשי ל"ב וימות ל"א מלך שאני נמחק: [ב] שם נמשכה כל שהיא לא ל"ב וזאת וזאת נמחק: [ג] שם גמ' ומאי שנא שמי':

הגהות הגר"א

[א] גמ' ל"א מלך שאני ר"ב ב"ד שאני וימי' צפי הגאון על א"ח ס"י שסו ס"ק פ"א:

הגהות מהר"ב

[א] גמ' ל"א מלך שאני ע"י חלואים ס"י שצט ע"ב ק"ק לה דף ק"ח ע"ב ע"כ ובהו נלחה לו וכו' ודבריו חרוקים מהלכות והכונה מה שפיתוי זה ציבור האגון מוהיר"א ויולג וזק"ל בש"ע א"ח ס"י שם נמשך שכתב המחבר שם סוף ס"א אלב סוף אהו צ"ב לעבד עמיהן וכתב ג"כ שם דפ"ק ס"י ו' וז"ל אלב כופין מוס' וז"ל צ"ב ציעורין דף פ' ע"ב לישא אחרייה ב"ד שאני וכו' וי"ט שם נבמ' אשמוזל מלך שאני ע"ין שם. ע"כ הגאון ודבריו אלהים חיים הם עמיהן וכתב א"ל ל"ג הר"ב וטור שם ס"י שם שמוקד כ"ח וז"ל מלך מדברי הה"מ דין הוא ממוספתא ותלמוד ע"ין הוא. ומש"ס שם בהקדמת נכד הגאון המחבר:

הגהות הרי"ם

[א] גמ' ל"א מלך שאני ר"ב ב"ד שאני וימי' צפי הגאון על א"ח ס"י שסו ס"ק פ"א:

הגהות מהר"ב

[א] גמ' ל"א מלך שאני ר"ב ב"ד שאני וימי' צפי הגאון על א"ח ס"י שסו ס"ק פ"א:

מוסף רש"י

בשירי עירוב. שהיה עירוב שנתמך ומשמע לכהן שפוסק ומשמע האולל משיעור צ" סעודות מלפניו על אשכנזי (ע"ב) [במה דברים אמורים. דאין מערבין לו בעירוב אלא לעשות משתלה. שאלה צריך להוסיף. דשמע חזו לו להפסיד אלפי' מלמך על מנת להשתכר חלופי' למעבד. אבל בעירובי הצירות. אין שם הפסד אלא ריות (סו) לעולם הוא זכות להן [לנקט צ"ה]. בכל מערבין. עירובי חרות ותמוהין (לעיל כו.) ועיי' בסו"פ ר"ח. ומשתתפין. נמצוי (סו) שמופ' מנזלות (קדושין ד'). חוץ מן המים וכן המילה. ללאו מדי דמוון הן ועממל לעירובי מלכות דלעמו ורימוו נמקסו מומוטוי הוא וכו'ן שנתנו כל צני האלף בני מוון צבית אחד נעשה כאליו וכו'ן דריס צמחו ומלאו מלך כמות אחת. וכן ציעוריו תמוהין נעשה כמי ששכב עם ומשס לו לו אלפי' אמה לכל רוח הלך נכד מוון עניין (לעיל כו.) דמדי דיוין צעין והכי לא ויצי, שנתקסו מומוטוי על אדם משורה לריתו וצביתו (קדושין ד').

מוסף רש"י

בשירי עירוב. שהיה עירוב שנתמך ומשמע לכהן שפוסק ומשמע האולל משיעור צ" סעודות מלפניו על אשכנזי (ע"ב) [במה דברים אמורים. דאין מערבין לו בעירוב אלא לעשות משתלה. שאלה צריך להוסיף. דשמע חזו לו להפסיד אלפי' מלמך על מנת להשתכר חלופי' למעבד. אבל בעירובי הצירות. אין שם הפסד אלא ריות (סו) לעולם הוא זכות להן [לנקט צ"ה]. בכל מערבין. עירובי חרות ותמוהין (לעיל כו.) ועיי' בסו"פ ר"ח. ומשתתפין. נמצוי (סו) שמופ' מנזלות (קדושין ד'). חוץ מן המים וכן המילה. ללאו מדי דמוון הן ועממל לעירובי מלכות דלעמו ורימוו נמקסו מומוטוי הוא וכו'ן שנתנו כל צני האלף בני מוון צבית אחד נעשה כאליו וכו'ן דריס צמחו ומלאו מלך כמות אחת. וכן ציעוריו תמוהין נעשה כמי ששכב עם ומשס לו לו אלפי' אמה לכל רוח הלך נכד מוון עניין (לעיל כו.) דמדי דיוין צעין והכי לא ויצי, שנתקסו מומוטוי על אדם משורה לריתו וצביתו (קדושין ד').

במין אחד. ומאי נתמעט דקנין נתמוטו. כלומר כלה לגמרי, ואפי' הכי מוסף ומזכה ואין צריך להודיע. ואיבעית אימא מתניתין בשני מינין, ודוקא נתמעט ולא כלה כולה, אבל כלה לצריך להודיע. כדתיבא כלה האוכל ממין אחד אינו צריך להודיע, משני מינין צריך להודיע. נתמוטו מוסף ומזכה (ואין צריך) [ונצריך] להודיע. הא מתניתא פליגא על ר' יהודה דהא ר' יהודה בעירובי הצירות אמר מערבין לו לאדם שלא מדעתו, דתנן א"ר יהודה כמה דברים אמורים שאין מערבין לו לאדם אלא מדעתו בעירובי תחומין, אבל בעירובי הצירות מערבין לו לדעתו ושלא לדעתו שוכין לו לאדם כו', ואוקימנא דהיא חולקין עליו חכמים, ואי מתנהו אלא צמיאנו בחצר של שני מבואות הוא דפליגי, אבל בחצר של מבוי אחד אימא לא, כמו שהוא מפורש בסוף פרק ה' קמ"ל. וכמה דין מרובין (משמעה) [משנתנה] עשר ואילך. קיימא לן שיעור העירוב מוון שתי סעודות לריבם וכל הוה לוח מרובין, וסגי לוח בשתי סעודות. וקיימא לן דשמונה עשר גרוגרת הן שתי סעודות, לפי חשבון ר' יוחנן בן ברוקא ור' שמעון שנותנין שיעור העירובי בקב ואם הם מרובין מיי"ח בני אדם ולמעלה. ואפי' הן מאה ויותר משיעור שתי סעודות לתן העירוב. ואור"י שאלו עירובי מניגס כגרוגרת. אבל (לחן) [בשמן] מועטין מיי"ח בני אדם, צריכין להיות עירובין כשיעור גרוגרת לכל אחד ואחד. ואם הוא פחות צריך להוסיף בעירובי למלאות לכל אחד ואחד כגרוגרת. א"ר יוסי במה דברים אמורים שצריך מוון לשתי סעודות למרובין, או כגרוגרת לכל אחד ואחד למעוטין בחלת העירוב. אבל בזמן שיערב כשיעור שנתנו חכמים לערב ונתמעט ונשתיר הימנו כל שהוא פשר. מתני', בכל מערבין ומשתתפין חוץ מן המים כו'.

שאינו התם דאיבא מחיבה. פ"ת דין הוא דכופין אותו לעשות לחי וקורה דמהני מחיבות להמיר לטלטל צמחו אע"פ שנעשו בעל כרחו של אדם^א ולא דמי לעירוב דצין הוה משום דירה וצין משום קנין אין לו להועיל בעל כרחו של אדם^ב וצונקטוס לא פירש כן וצפריס דגרס שאני התם דליכא מחיבות יש לפרש כן כדי ליכא מחיבות דאסור לטלטל צמחו^ג. דין הוא שנוכח אותו לעשות תקנה להמיר לטלטל^ד אבל אין לנו לכופו לעשות תקנה לטלטל מן הצמים ומן החצירות לתוכו^ה: **אב"ד** קורה כתותי מכתת שיעוריה. אע"ג דלחי נמי צני שיעור גובה^ו וגם רוחב משהו מיהא צני מכל מקום כיון דלא צני אלא שיעור וז"ל לא לעשות תקנה להמיר לטלטל לחי אסורא פירש לחי אס היה מדקב הצמחים כותל הוא לחי וצלבד שלא יהו ניטלות צרות^ז ואין להקשות מהא^ח דפסלין לולב של אשירה אפילו צ"ט שני דמשמע דכמאן דלימיה דמי דגבי לולב של מלוא הסמינו וז"ל דמכשירין לעיל^ט סולא של אשירה אע"פ דצני רכז ד' ולא אמר מכתת שיעורא כמו קורה ואור"י דהתם חשיב פתח כיון דחיי עלייה אי לאו אסורא דאשירה^י אבל קורה הלכיו חכמים שיעורא של חצירות^{יא}:

מוסף הוספות

א. וכוון שכן וראוי לכופו כמאן אהור. ריב"א. [ב] דאין כיון קנין ולא דירה. שם. דאם אין בו לחי, ריהו הוא כמו בלא חצירות, ואסורו בכל הכבוד. מוס' ר"פ. [ד] [ואין כוליים ליהור משולטל בו ומגנתה הדבר, ומשולטל כופין לסייע עמלה. שם. ה. לענין שותף, בלא שותף, נמי מותרין לטלטל במבוי כלים שבתו לתוכו, ואין לכופו כדי להמיר לטלטל מחצרות במבוי. שם. [ו] דבענין שיהא גובהו עשרה. שם. [ז] דכיון, כיון שאין שיעור לעובי, אם היה מדקב שני או אפר יחד וטחו בכותל חשיב לחי כיון שאין ניטל לרוחו, דכי נמי מכתת שיעוריה אשירה כאלו נשנית אפר, מי ש' באפר רוב הכשר לחי, אבל קורה דבענין שיעור לעובי, פ"י שתהא חובה טפה, מכתת שיעוריה ואין באפר כדי הכשר קורה. שם. [ח] דתמעט דפתח לאו משום דבענין מידי דחשיבות, אלא מידי דחוי לטולת בו חשבו פתח, והיא חוי לעלות אי לאו אסור דאשירה. מוס' ה"ל"ט. [ט] וכוון דמכתת שיעוריה הוא חשיב. שם. [י] שהקב הוא ארבעה ועשרים ביצים, ושני שליש הכסה הם ה' ביצים ושליו. מוס' ושם יומא פ' י"א. ועולה לכל שליש ביצה גרוגרת אחת ושימניה. מוס' יומא פ' ד"ט ושע"ו. [ב]. [ג]. ודק כותל תרומה לבית טמא כו', ואקמרי לא לענין שבת כגרוגרת בעינין. מוס' שמי' שם [ג]. וא"כ כ"ש שאין מחוקק גרוגרת, דגרוגרת גובה יותר מדיה. מוס' ר"פ. [ד]. ששיער בככר משלש לקב, בככר שלימה שמונה ביצים, חציה ארבע, חצי חציה שתיים, חצי חצי חציה ביצה. רש"י לנקט פ"י. דהי' חזלי.

מוסף רש"י

א. וכוון שכן וראוי לכופו כמאן אהור. ריב"א. [ב] דאין כיון קנין ולא דירה. שם. דאם אין בו לחי, ריהו הוא כמו בלא חצירות, ואסורו בכל הכבוד. מוס' ר"פ. [ד] [ואין כוליים ליהור משולטל בו ומגנתה הדבר, ומשולטל כופין לסייע עמלה. שם. ה. לענין שותף, בלא שותף, נמי מותרין לטלטל במבוי כלים שבתו לתוכו, ואין לכופו כדי להמיר לטלטל מחצרות במבוי. שם. [ו] דבענין שיהא גובהו עשרה. שם. [ז] דכיון, כיון שאין שיעור לעובי, אם היה מדקב שני או אפר יחד וטחו בכותל חשיב לחי כיון שאין ניטל לרוחו, דכי נמי מכתת שיעוריה אשירה כאלו נשנית אפר, מי ש' באפר רוב הכשר לחי, אבל קורה דבענין שיעור לעובי, פ"י שתהא חובה טפה, מכתת שיעוריה ואין באפר כדי הכשר קורה. שם. [ח] דתמעט דפתח לאו משום דבענין מידי דחשיבות, אלא מידי דחוי לטולת בו חשבו פתח, והיא חוי לעלות אי לאו אסור דאשירה. מוס' ה"ל"ט. [ט] וכוון דמכתת שיעוריה הוא חשיב. שם. [י] שהקב הוא ארבעה ועשרים ביצים, ושני שליש הכסה הם ה' ביצים ושליו. מוס' ושם יומא פ' י"א. ועולה לכל שליש ביצה גרוגרת אחת ושימניה. מוס' יומא פ' ד"ט ושע"ו. [ב]. [ג]. ודק כותל תרומה לבית טמא כו', ואקמרי לא לענין שבת כגרוגרת בעינין. מוס' שמי' שם [ג]. וא"כ כ"ש שאין מחוקק גרוגרת, דגרוגרת גובה יותר מדיה. מוס' ר"פ. [ד]. ששיער בככר משלש לקב, בככר שלימה שמונה ביצים, חציה ארבע, חצי חציה שתיים, חצי חצי חציה ביצה. רש"י לנקט פ"י. דהי' חזלי.

מוסף רש"י

בשירי עירוב. שהיה עירוב שנתמך ומשמע לכהן שפוסק ומשמע האולל משיעור צ" סעודות מלפניו על אשכנזי (ע"ב) [במה דברים אמורים. דאין מערבין לו בעירוב אלא לעשות משתלה. שאלה צריך להוסיף. דשמע חזו לו להפסיד אלפי' מלמך על מנת להשתכר חלופי' למעבד. אבל בעירובי הצירות. אין שם הפסד אלא ריות (סו) לעולם הוא זכות להן [לנקט צ"ה]. בכל מערבין. עירובי חרות ותמוהין (לעיל כו.) ועיי' בסו"פ ר"ח. ומשתתפין. נמצוי (סו) שמופ' מנזלות (קדושין ד'). חוץ מן המים וכן המילה. ללאו מדי דמוון הן ועממל לעירובי מלכות דלעמו ורימוו נמקסו מומוטוי הוא וכו'ן שנתנו כל צני האלף בני מוון צבית אחד נעשה כאליו וכו'ן דריס צמחו ומלאו מלך כמות אחת. וכן ציעוריו תמוהין נעשה כמי ששכב עם ומשס לו לו אלפי' אמה לכל רוח הלך נכד מוון עניין (לעיל כו.) דמדי דיוין צעין והכי לא ויצי, שנתקסו מומוטוי על אדם משורה לריתו וצביתו (קדושין ד').

במין אחד. ומאי נתמעט דקנין נתמוטו. כלומר כלה לגמרי, ואפי' הכי מוסף ומזכה ואין צריך להודיע. ואיבעית אימא מתניתין בשני מינין, ודוקא נתמעט ולא כלה כולה, אבל כלה לצריך להודיע. כדתיבא כלה האוכל ממין אחד אינו צריך להודיע, משני מינין צריך להודיע. נתמוטו מוסף ומזכה (ואין צריך) [ונצריך] להודיע. הא מתניתא פליגא על ר' יהודה דהא ר' יהודה בעירובי הצירות אמר מערבין לו לאדם שלא מדעתו, דתנן א"ר יהודה כמה דברים אמורים שאין מערבין לו לאדם אלא מדעתו בעירובי תחומין, אבל בעירובי הצירות מערבין לו לדעתו ושלא לדעתו שוכין לו לאדם כו', ואוקימנא דהיא חולקין עליו חכמים, ואי מתנהו אלא צמיאנו בחצר של שני מבואות הוא דפליגי, אבל בחצר של מבוי אחד אימא לא, כמו שהוא מפורש בסוף פרק ה' קמ"ל. וכמה דין מרובין (משמעה) [משנתנה] עשר ואילך. קיימא לן שיעור העירוב מוון שתי סעודות לריבם וכל הוה לוח מרובין, וסגי לוח בשתי סעודות. וקיימא לן דשמונה עשר גרוגרת הן שתי סעודות, לפי חשבון ר' יוחנן בן ברוקא ור' שמעון שנותנין שיעור העירובי בקב ואם הם מרובין מיי"ח בני אדם ולמעלה. ואפי' הן מאה ויותר משיעור שתי סעודות לתן העירוב. ואור"י שאלו עירובי מניגס כגרוגרת. אבל (לחן) [בשמן] מועטין מיי"ח בני אדם, צריכין להיות עירובין כשיעור גרוגרת לכל אחד ואחד. ואם הוא פחות צריך להוסיף בעירובי למלאות לכל אחד ואחד כגרוגרת. א"ר יוסי במה דברים אמורים שצריך מוון לשתי סעודות למרובין, או כגרוגרת לכל אחד ואחד למעוטין בחלת העירוב. אבל בזמן שיערב כשיעור שנתנו חכמים לערב ונתמעט ונשתיר הימנו כל שהוא פשר. מתני', בכל מערבין ומשתתפין חוץ מן המים כו'.

חלוץ פרק שביעי עירובין

פ.א.

עין משפט גר מצוה

א) עליו כו' קדושין לה, ב) גי' האל"ש זימנא, ג) חלה פ"ב מ"ו, ד) בקרי' הגי' נגמ' ונרש"י ב"מ עמיתא עמיתא, ו) כ"ג הגאון יעב"ץ ז"ל, ח) ונשי' מוס' שנת לה ד"ה ל"ק, ט) ונשי' מוס' שנת לה ד"ה ל"ק.

תורה אור השלם

1. ואתה קח לך חסין ועשרים ופול וְעֲרִשִׁים וְרִחוֹ וּבִקְמִים וְתַתְּחָה אוֹתָם כְּבָלֵי אֶחָד וְעֵשֶׂית אוֹתָם לָךְ לְלִחְם מִסֹּפֶר הַדְּמִים אֲשֶׁר אֵתָּה שׂוֹכֵב עַל צִדְךָ שֶׁלֶשׁ מֵאוֹת וְעַל שְׁעֵים יוֹם תֵּאבְלֶנָּה יִתְקַלֵּךְ ד' ט

2. וְגַם שְׁעִים תֵּאבְלֶנָּה וְהָיָה בְּגִלְגָּלִי צֵאת הָאָדָם וְתִקְנָה לְעֵינָיִם: יִתְקַלֵּךְ ד' ב

נהגות הב"ח

א) תוב' ד"ה לימיה וכו' ככל הספרים השנים ככל מערבין עירובי תחומין כו' קס"ד כ"ל וזמית קאמר נמחק: ב) בא"ד וקמני לה גבי תחומין דמערבין ככל דבר תלמוד:

גליון הש"ס

גמ' שטא יחזור דבר לקלקולו: עינין דף ה' ע"ב:

מוסף תוספות

א. ומורה קא קשיא ליה הא תנינא חרדא זימנא. נכפ"א. ב. ובחוליה שרי ו' אליעזר בכל מידי ואפי' בעירובי חצרות. שס.

ג. ואפילו בתחומין. כע"כ. א. אבל בעירובי תחומין מודי' ואלא בעינין פת. מוס' ר"פ. ה. לומר. מנתי' והכא. שס. א. אבל בתחומין פשיטא. דאפי' בשאר מיני פירות מערבין. וכו'. כפירושה. שס. א. ד' אליעזר אמר בכל מערבין בין בחצרות בין בתחומין. מוס' פירושה. שס. א. כגון שאפה פחות מששעור, והלה מצדפת חלה, ונטל מכרז אחת חלתה. כע"כ.

ט. שנפלה תרומה בחולין במאה ואפה הכל ביחד וכשירי ונטל ממנה שיעור התרומה. שס. א. דכין דתקנת בכך לאכילה ואין החסרון מרובה לא חשבנין לה כפרוסה. שס. א. לידע טעמא של לחם שצוה הקב"ה ליחזקאל לעשותו. מוס' האל"ש. ב. בני הנני לוקח ממך מחמד עיניך, לומר שלא יעשו כבודא הו' על זה לפי שכולם יהיו אבליים. מוס' ר"פ. ג. דא"ל הקב"ה ליחזקאל שיעשה לחם מכל מינין, לסימן שהיה עתיד שתהיה הטיה במצור, ודרך אנשי מצור לאכול פת מכל מינים בעבורם הם החסרים מלחם. שס.

גב' לאפוקי מדר' יהושע דאמר פת אין מידי אחרינא לא קא משמע לן מחניי ככל אפילו יין ופירות ואי מהיאר הוא אמניא המס הוא דבעירובי תחומין עסקינן והמס מודה רבי יהושע דליכא למיחש משום איבה כי הכא בעירובי חצירות דטעמא משום איבה דללקמן אכל בעירובי חצירות אימא לא להכי הדג תנייה גבי חצירות. לישנא אחרינא גרסינן לאפוקי מדר' מאיר דאמר צפת אין מידי אחרינא לא צפ' הדג (לעיל דף ע"א): קמ"ל ככל והיא **עירובי חצירות גרסינן וכלל משתתפין שיטופי מצוי. זין צפת זין זין זין צפת פירות: ולא אמרו לערב צפת כו'. וכלל מערבין דרישא הכי קאמר כל מיני פת מערבין עירובי חצירות: **מאן שמעט ליה דאמר פת אין מידי אחרינא לא רבי יוחנן**. ולישנא אחרינא ר' מאיר: **י וקמני צפת** אפת ומנתי' נמי ממאי דכלל דמני אכל מילי קאמר ולאפוקי מהא דר' יהושע אתא דילמא ככל דקמני אפת קאי ככרייתא והכי קאמר כלל מיני פת מערבין חצירות ומשתתפין צמזבי ככל מילי חוץ ממיה ומלל: **אלא אמר רב** צד צד צד חנה. אי איכא למימר דאפקא מתני' מדרבי יהושע איסיפא דמלמא פליגא דאמר פרוסה לא קא משמע לן ככל: **משום איבה**. שזאין ליה מחלוקת שאומר אי נותן שלימה ואחא פרוסה: לקולו. זה פרוס זה שלם: חלפה. אינו חסרון שזה תיקונה: **כדי דימועה**. אם נדמעת שנפלה תרומה בחולין ועשו ממנה ככר זו ונטלו ממנה דימועה אכזה ממנה לתקנה: **תלם נחוס**. חסד היא ואין לו חסרון: **פפרה בקיסס**. ככר שנפרסה ופפרה הפרוסות בקיסס ונראית שלימה: **ידיע סיפרה**. ניכר מקוס תפירתה והיא כפרוסה: **דשאר מיני הוה**. מינין הרבה היו מערבין זה דהיא ודאי לאו פת היא דכתיב גבי יחזקאל ואתה קח לך חסין וגו' וכתיב (שם כד) לחם אנשים לא תאכל אלמא לאו לחם הוא: **ועוגת שעורים האכלנה אמר רב חסדא**. האי שעורים לאו דווקא דהא שאר מינין טובא הו' זה אלף לשיעורין תאכלנה צמסקל דרך רעזון ולא לשבע: **י עריבסה כעריבסה שעורין**. מגונה ולא יפה כתיקין עריבסה חטים שמייה מיקון העוגה עגולה ונאה: **בתתני' יין אום מעה לחנוני**. שהוא מוכר יין ודר עמו צמזבי: או **לנחוס**. מוכר ככרות ודר עמו צמזב שזכה לו בעירוב עם חצירו אס יבואו בני המצוי לקחת ממך ככר לעירוב או יין לשיטוף יחא לי חלק זו: **לא זכו לו מעויו**. שאין מעות קונות עד שימשוך ואפי' עירב החנוני הזה לכל האחרים וזכה גם לזה אינו עירוב שהרי לא נתכוון לזכות לו צמתנת חנם כשאר מוכין בעירוב אלף לקנות המעה והרי אינה קנויה לו דכיון דמעות אינן קונות לא סמכא דעמיה דהאי ולא היו דעמיה לאקנויי ומנאל מערב לו צמעויה שלא מדעתו: ומודין**

איתבייה אביי בכ"ז מערבין עירובי תחומין כו'. קך היא הגירסא כספריים ישנים וכן גרסו ר"ח ופירש ה"ר אברהם כולה סוגיא דה"ק תנינא חרדא זימנא ככל מערבין כו' משמע סתמא זין בעירובי חצירות זין בעירובי תחומין א' אמר רבה לאפוקי מר' יהושע דאמר פת אין כו' והאי ככל מערבין אכולו עירובין קאי¹ ואכולו פליג ר' יהושע ואומר פת אין מידי אחרינא לא² ולהכי אליעזר טרי זימני דאי לא הדר ותנא צפת דהכא הוה מוקמינן והאי דלעיל צפת תחומין ואיירי זהו כולי פירקא ומילתא דר' יהושע דהכא הוה מוקמינן צמזבי דמייירי זהו לעיל³ ולח מפקא היא דלעיל כלל מרבי יהושע דהכא אכל השמא דמיתניא נמי גבי מלמיה דרבי יהושע מפקא מדדיה דלאפלוגי קאתי איתיביה אביי אביי פריך על מה שאמר שסבר רבי יהושע דאפילו צפת תחומין אין מערבין אלא צפת והכי גרסינן ככל הספרים הישנים ככל מערבין עירובי תחומין (קאמר כו' קס"ד דהאי ככל מערבין ככל מיני פירות קאמר מאן שמעט ליה דאמר פת אין מידי אחרינא לא רבי יהושע דהא אמרינן דר' אליעזר ככל מערבין זין בחצירות זין בתחומין קאמר וקמני לה גבי תחומין (ט) ככל דבר אלמא תחומין ככל דבר לרבי יהושע אלף לאפוקי מרבי יהושע כו' אלף האי ככל מערבין⁴ ה"ק ככל עניני פת מערבין זין בשלמין זין בחסין והשמא מייירי ככל מערבין דווקא בחצירות דאייירי זהו לעיל⁵ ופליג על ר' יהושע דצעי שלמין בחצירות והא דלח שני אפירכא דאביי דאורי רבי יהושע מודה לתחומין ככל דבר דמיתניא זין ככל מערבין אפילו בחצירות ור' יהושע פליג בחצירות לחודיהו היינו משום דאי ר' אליעזר איירי בתחומיהו ור' יהושע לא פליג אלף בחצירות הוה ליה לפרושי דלחצירות לחודיהו קאי (ט) **כדי חתה וכדי דימועה מערבין** ובה. ונראה לר"י דווקא צמזבי לחלח⁶ וצמדומע⁷ איירי דאי לא צמזב תיקון איכא איבה אפילו צמזב מועט דלישנא דמיתניא משמע דשלמים לגמרי צעי ומיהו לשון כדי קשה דהוה ליה למימר חלמא דמועמא ואורי' דנקט כדי לשאמעינן דאפילו נטל לחם חלה אס פריש יומר מדכי לוך איכא חלה וחס תאמר כיון דלאשמעינן כדי חתה דהוה אחד מארבעים ושמונה כל שכן כדי דימועה דהוה יומר ממאה ואורי' דס"ד דדימוע כיון דחיי הכי

גב' תנינא חרדא זימנא א' בכלל מערבין ומשתתפין חוץ מן המים והמלח אמר רבה לאפוקי מדרבי יהושע דאמר ככר אין מידי אחרינא לא קמשמע לן בכל איתבייה אביי ככל מערבין עירובי חצירות ובכל משתתפין שיתופי מבואות ולא אמרו לערב בפת אלא בשריבין בלבי. ואוקימנא להא ברייתא (לר) (דר) יהושע היא דקמני בתחומין ובמבואות ככל, ובחצירות בפת. והני מילי בשלימה אבל בפרוסה לא. ופירושא מאי טעמא לא משום איבה. דאמר אמאי מיתניא אנא שלימה והאי פרוסה. ואמרין ור' איתנו כולוהו פרוסה דליכא איבה מאי. ושנין גיירא שמא יביא אחר פרוסה ואחר שלימה ויבואו ליה קלקול איבה כדאמר. וסוגיין דשמעתין כ' יהושע דאמר שלימה אין פרוסה לא. א"ר יוחנן בן שאול א"ר אמר נטלה מככר העירוב כדי חלתה, כדי חלת התחומה העושה למכור בשוק, או אשה העושה למכור בשוק, שהוא אחד מארבעים ושמונה ביטה. וכדי דימוע שהוא אחד ממאה ועוד, דתנן בתרומות פ"ק (ד' ו') ר' אליעזר אומר תרומה עולה באחד ומאה ו' יהושע אומר במאה ועוד. ו' יוסי בן המשולם אמר (יעוד קב למאה) סאה, שותת (לדומע) (לדומע). ואמר בתלמוד ארץ ישראל ותלכה כרצויו של ר' יוסי כהן המשולם. נמצא המדמם סאה במאה סאן אין חסר אין יתר שיעורו במאה. וכשם שתורתה מדמעת כן חלת מדמעת. ואם נטלה ממנה כזה שיעורו ונשתיי בה מון שתי סעודות מערבין לו בה. אבל אם נטלה ממנה חלק אחד לא בפת דוחן. ועוד אמרו משמו מערבין בפת ערשים. ואם היא פת עשירה ממנים הרבה כגון חטים ושעורים ופול וערשים ודוחן וכוסמין (אין מערבין לו בה). ועוגת שעורין תאכלנה לשיעורין תאכלנה. כלומר כשיעור כן וכך. רב פפא אמר עייבתה כעריבת שעורים ולא כעריבת חסין. ודחנן אכילין עראי מן העיסה עד שתלגול בחטים ותטמטם בשעורין. גילגלה

לכהן אפילו צפורתא איכא איבה: **י דהא** היא דהואי בשני דמר שמואל כו'. עשו לנסות מה טעמא⁸ לפי שזה הקצ"ה ליחזקאל לעשות: **דבתניב** ואתה קח ד' כו'. פ"ה וכתבי צמריה לחם אנשים לא תאכל אלמא לאו לחם הוא והגיה ר"ת דהאי לחם אנשים צמזבי תניב⁹ רחוק מפרסה זו כמה דפין והכי פירושא היא דהאי דאמר מינין הואי דכתיב ואתה קח לך ולימי המצור ושעת הדחק נאכל¹⁰ ולא פת הוא אלף לנפש רעבה דלצבא כפנייה גלליה צלע (נ"ק ז: ב): **לא זכו לו מעותיו** זהו פת המצוי עירב החנוני הזה לכל האחרים וזכה גם לזה אינו עירוב שהרי לא נתכוון לזכות לו צמתנת חנם כשאר מוכין בעירוב אלף לקנות המעה והרי אינה קנויה לו וצמנס פירש כן דאפילו מתכוון לו להקנות לו צמנס ואפילו זכה לו ע"י אחר או לקח המעה וקנה לו מן המעה ואין המעה קונה לו וכל הזכויות שעשה החנוני שלא מדעת צעל הביט קא עביד ואין מערבין אלף לדעתו ולשון הקונטרס נמי מוכיח כן בסמוך: **בארבעה**

כיון שהיא נותנת המים מגבהת חלתה, ובלבד שלא יהיה שם ה' רבעים קמח. ירושלמי מפני מה אמרו מערבין בחצירות מפני דרכי שלום, ומעשה באחת שהיתה (רביבה) [דבובת] עם חבירתה ושילחה עירובה ביד בנה נטל[תי] [וכפתי] [וגנפתי] [ונשקתי], אתא אמר לאימיה לרבי הוה מתוך כך עשו שלום. הדא היא דכתיב כל נתיבותיה שלום. מתני' נותן אדם מעה לחנוני או לנחתום כדי שיזכה לו מעותיו ומוכרין ככרות ודר עמו צמזב שזכה לו בעירוב עם חצירו אס יבואו בני המצוי לקחת ממך ככר לעירוב או יין לשיטוף יחא לי חלק זו: **לא זכו לו מעויו**. שאין מעות קונות עד שימשוך ואפי' עירב החנוני הזה לכל האחרים וזכה גם לזה אינו עירוב שהרי לא נתכוון לזכות לו צמתנת חנם כשאר מוכין בעירוב אלף לקנות המעה והרי אינה קנויה לו דכיון דמעות אינן קונות לא סמכא דעמיה דהאי ולא היו דעמיה לאקנויי ומנאל מערב לו צמעויה שלא מדעתו: ומודין

בחיטים וטימטם בשעורין, האוכל ממנה חייב מיתה. כיון שהיא נותנת המים מגבהת חלתה, ובלבד שלא יהיה שם ה' רבעים קמח. ירושלמי מפני מה אמרו מערבין בחצירות מפני דרכי שלום, ומעשה באחת שהיתה (רביבה) [דבובת] עם חבירתה ושילחה עירובה ביד בנה נטל[תי] [וכפתי] [וגנפתי] [ונשקתי], אתא אמר לאימיה לרבי הוה מתוך כך עשו שלום. הדא היא דכתיב כל נתיבותיה שלום. מתני' נותן אדם מעה לחנוני או לנחתום כדי שיזכה לו מעותיו ומוכרין ככרות ודר עמו צמזב שזכה לו בעירוב עם חצירו אס יבואו בני המצוי לקחת ממך ככר לעירוב או יין לשיטוף יחא לי חלק זו: **לא זכו לו מעויו**. שאין מעות קונות עד שימשוך ואפי' עירב החנוני הזה לכל האחרים וזכה גם לזה אינו עירוב שהרי לא נתכוון לזכות לו צמתנת חנם כשאר מוכין בעירוב אלף לקנות המעה והרי אינה קנויה לו דכיון דמעות אינן קונות לא סמכא דעמיה דהאי ולא היו דעמיה לאקנויי ומנאל מערב לו צמעויה שלא מדעתו: ומודין

